

סרטים

האחרון של ברגמן?

בימים אלה סיים אינגמר ברגמן את צילומי סרטו ה-42, פאני ואלכסנדר. זה הסרט היקר ביותר שעשה עד היום (כ-7 מיליון דולר) והארזך ביותר. אחרי עריכה הוא יימשך על מסך הקולנוע בין שלוש וארבע שעות. בדרבנד מכינים כבר גרסה טלוויזיונית, שבה שישה פריקים בני שעה.

אמנם, זאת שוב עלילה המתרחשת בתחילת המאה (כמו פני החכשף, זעקות ולחישות ורבים מסרטי האחרים) ושוב מדובר בשי משפחה. מישהם האם שחקנית אלמנה, הבן מנהל תיאטרון, אשתו גם היא שחקנית. מזכיר קצת את חיובי ליל קין. מהצד השני, הכומר אדוארד ורג'רוס (שם שהופיע כמה פעמים אצל ברגמן, כך נקרא הרופא הספקן בפני החכשף וגם גיבורת תשוקה). בתוך שני ילדים, אח ואחות, פאני ואלכסנדר, שהם הפתיל המציית את הדראמה. יש בסרט, כך מדווחים עתוני שוודיה, אפילו התגלמות גשמית של אלוהים, בכבודו ובעצמו, בדמות בובה ענקית ומאיימת בגובה ארבעה מטרים, הנצבת בכיכר העיר.

יש לי ידיד, שאינו יכול להבין מדוע אני עושה סרטים מדכאים כל-כך, בעוד אני אוהב את החיים כפי שאני אוהב אותם. אמר ברגמן באחד הראיונות. הפעם, הוא בודדי יופתע. את הסרט הוא מגדיר כ"סיפור שלי ומפחיד, מאי קאברי ומצחיק עם קורטוב של רומנטיקה. זו יריעה רחבה שבה אנשים, ספיי נוח, בתים, יערות, מערות ולילות שטופי ירח."

בית-בושת מעודן. יותר משנה הכין ברגמן את הסרט, וצילומיו נמשכו לא פחות מחצי שנה, במהלך החורף הקשה של שוודיה. ברגמן בן ה-64 דרש מכל אנשי צוותו לקבל את כל החיסורנים האפשריים נגד שפעת, הצטננות או כל מחלה אחרת, ומספרים שנכנס להיט-טיה בכל פעם ששמע מישהו משתעל. זה, כמובן, לא מנע מחשמלאי ליפול מן הבימה, שעה שהצילומים נערכו בתיאטרון העירוני של אפסלה (הסרט כולו צולם בעיר אוניברסיטה זו, שבה נולד ברגמן). מצלם להתקל בכבל-השמל, ומ' ברגמן עצמו להצטנן לקראת סוף הצילום מים.

יש בסרט משהו מכל המאפיין את יצירתו של ברגמן. תיאטרון, המציג בין היתר גם את האמלט, עם בני משפחה אקדאהל בתפקידים הראשיים, יש בו בית-בושת מעודן ומסוגנן לפי מיטב הטעם הבורגני, ויש בו סיטי לילה של איש הכמורה, שכדברי ברגמן, אינם שורנים בהרבה מן הסיטוים הפרטיים שלו. יש בו אפילו יהודים. שמה של הגברת אקדאהל, לפני שנישאה לבעלה, מנהל התיאטרון, היה הלנה מאנדלבראום גם זו אינה תופעה חדשה אצל ברגמן, לזוכרים את מגעים או את מחיי המאריינות. בקיצור, זה נשמע, בינתיים, כסרט סיכום. ברגמן עצמו טוען שזה יהיה סרטו האחרון. צריך לפנות מקום לצי עירים, הוא הכריז, אלא שבינתיים לא הצמיחה שוודיה שום צעיר הראוי למ' קומי. זאת הנקודה הסופית, הוא הוסיף, כשהוא מזכיר כי הקולנוע אינו העניין היחיד שיש לו בחיים, ועבודתו בתיאטרון נותנת לו סיפוק באותה המידה. אולם ברגמן כבר מאיים 30 שנה שיהדל לע' שות סרטים, למרבה המזל, היו אלה, עד היום לפחות, אימ'סרטי.

תדרין חובה לראות

תל-אביב — פאדרה פאדרונה, מר' ככות האש, אדומים, אהובת הקצין הצר' פתי, נועה בת 1, גאליפולי.

תל-אביב

ארומים (רביחן, ארצות הברית) — חמש שנות חייו האחרונות של העיתונאי האמריקאי ג'ון ריד, כאשר בי רקע תיאור לידת שמאל אמריקאי חדש, נועות אנארכיסטיות, מילחמת העולם הראשונה, מהלכת אופמורר, מעל לכל —

אסקינו על

גלגלים

מירוץ מחוף אל חוף (הוד, תל-אביב, ארצות-הברית) — ה' סרט משול לאסקימו: מים קפואים עם צבעי-מאכל. זה נמדד עוד לפני שזה מגיע אל פיד, ותוך חמש דקות לא נודע כי בא אל קרבך.

עיקר הסרט הוא המים. מעשה במירוץ מכוניות המתחיל בחוף המזרחי של ארצות-הברית ומסתיים בחוף המערבי. התחרות פתוחה לכל סוגי כלי-רכב. כדי לזכות בה לא די בנטיעה מהירה, צריך לדעת, יותר מכל, כיצד להערים על נציגי החוק במדינות השונות, אשר מתפקדים למנוע נסיעה במהירות מופרזת.

כל אחד מהמשתתפים פותר את הבעיה הזאת לפי דרכו. יש המתחפשים לכמרים, יש השואלים אמבולנס, יש נערו המפנינות חמוקים כדי לסנוור את עיני השופטים, יש יפאנים המציידים את המכוניות שלהם בכל הידורשי האלקטרוניקה, כדי להבחין בראדארים ובשאר המלכודות, ויש רוג'ר מור שגרר עימו, מסרטי בונד, מודל ישן של "אסטון-מארטין".

אלה המים. צבעי-המאכל הוא הכוכבים הרבים, הלוך חים חלק במרוץ. לא כולם זוהרים באותה המידה, ואיש מהם אינו בשיאו. אבל לא חשוב — העיקר שיש הרגשה כי מסתובבים בין מכרים ותיקים. דין מארטין נראה כאילו שלפוחו מארון הנפטלון, כדי להתחפש עם ידידו הוותיק, סאמי דיוויס, לכומר הנותן עינו בכוס ובמחשוף; ואפאה

העזה נוסח

צרפת

אב חורג (לימור, תל-אביב, צר' פת) — לבימאי ברטראן בלייה יש כנראה בעיה עם קטינים. בסרטו הקודם, "הכינו את הממחטות", העדיפה קארול לור נער בן 12 על פני שני הגברתנים שנישמתם יוצאת אליה — פאטריק דור וז'ראר דפארדייה. הפעם מתנקס דור, ומעדיף נערה בת 13 על פני כל הנשים הנקרות בדרכו. למען הדיוק, אין זו בחירה מודעת מראש, אבל כשה קורה, הוא מקבל את האהבה בברכה.

דור מגלם כאן פסנתרן במועדוני-לילה, שחי עם אשה נאה ובלונדית (ניקול גארסיה) ועם בתה (אריאל בס). יום אחד נהרנת האשה בתאונה, ואילו האב החורג נותר לבד עם הצעירה, המסרבת לעבור אל אביה הטיבעי, ובת עדיפה להישאר עם המאהב המבין הרגיש של אמא. ה' שניים מנחמים זה את זה, ומרוב נוחמים נכנסת הילדה למיטת הגבר, מתגברת על מחאותיו הצדקניות, והופכת אותו למאהב הרשמי.

כדי לחפות על המבוכה הבלתי-נימנעת, גדוש הסרט דיבורים עד בלי די, ובכלל, נראה כאילו דור הופך להיות הפטפטן הראשי של פאריס. הכל מוסבר בעליפה ובפירוט, כדי שהצופה לא יילך אף רגע אחד לאיבוד בתוך המסה המוסרית הזאת. עבודתו של סאשה ויאני (הצלם ברוב סרטי אלן רנה) היא מלוטשת להפליא, ופילופ סארד עוטף את הכל במוסיקה, שבמיקרה זה יש לה תפקיד גדול

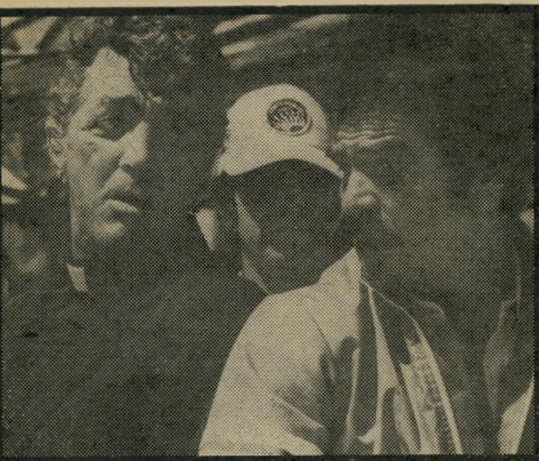
סינפוניית

הישבנים

יפות בג'ינס (אסתר, תל-אביב, ארצות-הברית) — אחת הקומ'דיות המטופשות והאוויליות ביותר שהוציאה הוליווד לאור בשנים האחרונות. רמת ההומור שלה הולמת בהחלט את סרטי הבורקאס הישראליים, ותהילתם של שחקנים מנוסים כמו ראין או'ניל, מאריאני ג'לה מלאטו, ג'ק וורדן אינה עוזרת במאומה.

מעשה ביצרון-בגדים יהודי מן השדרה השביעית, שנקלע לצרות כי הוא מפגור אחרי האופנה. הוא מלווה כסף בריבית מכריש של העולם התחתון (ריצ'ארד קיל, בלי מלת' עות המתכת מן "המרגל שאהב אותי"), אינו יכול לשלם בחזרה, ונאלץ להיכנע לדרישת הכריש, הדרש שיביא לעסק את בנו, החי בתוך חממה אוניברסיטאית בעיר שדה, שם הוא מלמד ספרות השוואתית.

בהמשך מסתבך השלומיאל האינטלקטואלי עם אשת הכריש. כאשר הוא נמלט ממיטת אהובתו מגלה במיקרה אופנה חדשה של ג'ינס, עם הישבן בחוף, הופך את אביו למיליונר. כל זה משובץ בבדיחות מתוחכמות, המבוססות בעיקר על מימדי הענק הגמלוניים של ריצ'ארד קיל. אנדריו ברגמן, שביים את הסרט, היה בעבר תסריטאי שהתמחה בקומדיות (הוא עור לטל ברוקס לכתוב את "אוכפים לוהטים"), אולם זה חסר הראשון כבימאי —

ריינולדס ומרטין: הומור גימניסטי

פוסט זקוקה לנתחים משמעותיים יותר מתפקיד חטופה מרצון, כדי להציל את הקאריירה הצולעת שלה. רוג'ר מור וברט ריינולדס מלגלים שניהם, כביכול על עצמם, דום דה-לואיז נוטל על עצמו שוב את דמותו של אוויל המיש-פחה, שעה שג'קי צ'אן, היורש המוקיון של ברוס לי, זוכה להזדמנות הנאותה להפליא מכות קונג'פו בכנופיית אופ' נועים קשוחה.

דור ובס: מנחמים קטינות

מן הרגיל, בשל מיקצועו של האב החורג. אשר ללחץ של הסרט — יש בו משהו בלתי-צפוי, אם אכן שמרו, בהפצה הכללית, על הסיוס שהוצג בפסטיבל קאן, שבו ייצג הסרט את צרפת. שם, אחרי שתפסנתרן מתחיל לקשור קשרים עם אשה בת-גילו (נאטאלי באיי), נרמו במירוש כי הפרשה יכולה לחזור על עצמה, מאחר שלנאטאלי — גם היא פסנתרנית — יש ילדה בת חמש.

ארי'ל ומלאטו: יותר מדי חורים

מכאן אפשר ללמוד פעם נוספת, כי למרות חשיבות התס'ריט, השחקנים, הצלם וכל היתר, הבימאי הוא זה שנותן לסרט את צורתו הסופית ואת טעמו האמיתי. וזה בדיוק מה שהיה חסר כאן.